2026/1194

4.6.2026

DIREKTIVA SVETA (EU) 2026/1194

z dne 26. maja 2026

o podrobni ureditvi uresničevanja volilne pravice in pravice do kandidiranja na lokalnih volitvah za državljane Unije, ki prebivajo v državi članici, niso pa njeni državljani

(prenovitev)

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 22(1) Pogodbe ,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega parlamenta ([1]),

v skladu s posebnim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Potrebnih je več sprememb Direktive Sveta 94/80/ES ([2]). Zaradi jasnosti bi bilo treba navedeno direktivo prenoviti.

(2) Člen 20(2), prvi pododstavek, točka (b), in člen 22(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) državljanom Unije, ki prebivajo v državi članici, ki ni država članica njihovega državljanstva, podeljujeta pravico, da volijo in so voljeni na lokalnih volitvah v državi članici, v kateri prebivajo, pod enakimi pogoji kot državljani te države članice. S to pravico, ki jo potrjuje tudi člen 40 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljnjem besedilu: Listina), se konkretno izraža načelo enakosti in nediskriminacije na podlagi državljanstva iz člena 21 Listine. Ta pravica je tudi rezultat pravice do prostega gibanja in prebivanja iz člena 20(2), prvi pododstavek, točka (a), in člena 21 PDEU ter člena 45 Listine.

(3) Podrobna ureditev uresničevanja aktivne in pasivne volilne pravice na lokalnih volitvah je določena v Direktivi 94/80/ES.

(4) Komisija je v Poročilu o državljanstvu EU za leto 2020 poudarila, da je treba posodobiti, pojasniti in okrepiti pravila o uresničevanju aktivne in pasivne volilne pravice na lokalnih volitvah, da se zagotovi podpora široki in vključujoči udeležbi mobilnih državljanov Unije. Glede na navedeno in ob upoštevanju izkušenj, pridobljenih pri uporabi Direktive 94/80/ES pri zaporednih volitvah, in sprememb, uvedenih s spremembami Pogodb, bi bilo treba posodobiti več določb navedene direktive.

(5) Volilni postopki za lokalne volitve so v pristojnosti držav članic, ki jih organizirajo v skladu s svojimi posebnimi tradicijami ter mednarodnimi in evropskimi standardi. Države članice bi morale v skladu z Mednarodnim paktom o državljanskih in političnih pravicah ter določbami Evropske konvencije o človekovih pravicah ne le priznavati in spoštovati aktivno in pasivno volilno pravico državljanov Unije, temveč tem državljanom tudi zagotoviti preprost dostop do njihovih volilnih pravic z odstranitvijo čim več ovir za udeležbo na volitvah.

([1]) Mnenje z dne 14. februarja 2023 (UL C 283, 11.8.2023, str. 100).
([2]) Direktiva Sveta 94/80/ES z dne 19. decembra 1994 o določitvi podrobne ureditve za uresničevanje volilne pravice in pravice do kandidiranja na lokalnih volitvah državljanov Unije, ki prebivajo v državi članici, v kateri nimajo državljanstva (UL L 368, 31.12.1994, str. 38, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1994/80/oj).

(6) Za zagotovitev, da lahko državljani Unije, ki prebivajo v državi članici, niso pa njeni državljani, uresničujejo svojo aktivno in pasivno volilno pravico na lokalnih volitvah pod enakimi pogoji kot državljani države članice prebivanja, bi bilo treba pojasniti pogoje za registracijo in udeležbo na takih volitvah, s čimer bi se zagotovila enaka obravnava državljanov Unije, ki so državljani države članice, v kateri prebivajo, in državljanov Unije, ki prebivajo v državi članici, niso pa njeni državljani. Zlasti bi bilo treba državljane Unije, ki želijo uresničevati aktivno in pasivno volilno pravico na lokalnih volitvah v državi članici prebivanja, obravnavati enako, kar zadeva morebitno trajanje prebivanja, ki je pogoj za uresničevanje teh pravic, ter kar zadeva zahtevano dokazilo o izpolnjevanju takega pogoja.

(7) Poleg tega se od državljanov Unije, ki prebivajo v državi članici, niso pa njeni državljani, ne bi smelo zahtevati, da morajo izpolnjevati kakršne koli posebne pogoje, da bi lahko uresničevali svojo aktivno ali pasivno volilno pravico na lokalnih volitvah, razen izjemoma, če je drugačna obravnava državljanov in oseb, ki prebivajo v državi članici, niso pa njeni državljani, upravičena zaradi okoliščin, ki so specifične za slednje in se po njih razlikujejo od prvonavedenih.

(8) Da bi državljanom Unije olajšali uresničevanje aktivne in pasivne volilne pravice v državi, v kateri prebivajo, bi bilo treba te državljane dovolj zgodaj pred dnevom volitev vpisati v volilni imenik. Formalnosti, ki veljajo za njihovo registracijo, bi morale biti čim bolj preproste. Za registracijo bi moralo zadostovati, da zadevni državljani Unije predložijo enake dokumente kot volivci, ki so državljani. Države članice bi morale imeti možnost, da od volivcev, ki so državljani Unije, ki prebivajo v državi članici, niso pa njeni državljani, zahtevajo, da predložijo veljaven osebni dokument in uradno izjavo z elementi, ki dokazujejo njihovo upravičenost do udeležbe na volitvah. Po registraciji bi morali državljani Unije, ki prebivajo v državi članici, niso pa njeni državljani, ostati vpisani v volilni imenik pod enakimi pogoji kot državljani Unije, ki so državljani zadevne države članice, dokler izpolnjujejo pogoje za uresničevanje aktivne volilne pravice. Po potrebi bi morali državljani Unije imeti možnost pristojnim organom zagotoviti kontaktne podatke, da bi jih ti organi lahko redno obveščali.

(9) Čeprav so države članice pristojne za določitev aktivne ali pasivne volilne pravice na lokalnih volitvah, kar zadeva njihove državljane, ki ne prebivajo na njihovem ozemlju, dejstvo, da so bili državljani Unije, ki prebivajo v državi članici, niso pa njeni državljani, vpisani v volilni imenik države članice prebivanja, samo po sebi ne bi smelo biti razlog za njihov izbris iz volilnega imenika matične države članice.

(10) Pasivna volilna pravica se lahko odvzame s posamično odločbo organov bodisi države članice prebivanja ali matične države članice. Z vidika političnega pomena nosilcev lokalnih funkcij bi morale biti države članice upravičene, da od matične države članice pridobijo informacije o tem, da je bila kandidatu odvzeta pasivna volilna pravica v njegovi matični državi članici.

(11) Naloge izvršilnih organov temeljnih lokalnih skupnosti lahko vključujejo sodelovanje pri delovanju državne uprave in pri varovanju splošnega interesa, zato bi moralo biti državam članicam omogočeno, da ohranijo te funkcije za svoje državljane ob polnem spoštovanju načela sorazmernosti.

(12) Državam članicam bi moralo biti tudi omogočeno, da sodelovanje izvoljenih lokalnih funkcionarjev na volitvah v parlamentarno skupščino pridržijo za lastne državljane.

(13) Kadar zakoni držav članic določajo, da je izvoljena lokalna funkcija nezdružljiva z drugimi funkcijami, bi moralo biti državam članicam omogočeno, da razširijo področje uporabe takih zakonov na enakovredne funkcije v drugih državah članicah.

(14) Treba je zagotoviti, da se spoštuje svoboda državljanov Unije, da se odločijo, ali se bodo udeležili lokalnih volitev v državi članici, v kateri prebivajo, ali ne, in da lahko ti državljani izrazijo svojo željo, da bi aktivno volilno pravico uresničevali v državi članici prebivanja. Zato je primerno, da države članice, v katerih glasovanje ni obvezno, določijo samodejn vpis teh državljanov v volilni imenik.

(15) Dostopnost informacij o volilnih pravicah in postopkih je ključni element pri zagotavljanju učinkovitega uresničevanja pravice iz člena 20(2), prvi pododstavek, točka (b), in člena 22(1) PDEU.

(16) Pomanjkanje ustreznih informacij v okviru volilnih postopkov vpliva na državljane pri uresničevanju njihovih volilnih pravic, ki so del pravic, ki jih imajo kot državljani Unije. Prav tako vpliva na zmožnost pristojnih organov, da uveljavljajo svoje pravice in izpolnjujejo svoje obveznosti. Države članice bi morale zagotoviti, da pristojni organi zagotovijo ustrezne informacije državljanom Unije o njihovih pravicah iz člena 20(2), prvi pododstavek, točka (b), in člena 22(1) PDEU ter o ustreznih pravilih in postopkih za organizacijo lokalnih volitev in udeležbo na njih. Pristojne organe bi bilo treba razumeti tako, da vključujejo organe, imenovane na podnacionalni ravni, kadar se odgovornost za organizacijo lokalnih volitev v skladu z nacionalnim ustavnim redom običajno izvaja na tej ravni. Da bi zagotovili učinkovito komuniciranje, bi bilo treba informacije zagotoviti v jasni in razumljivi obliki. To pomeni, da bi bilo treba informacije zagotoviti na način, za katerega se lahko upravičeno pričakuje, da ga zadevna oseba razume. Zahtevo po jasnem in preprostem jeziku je treba razumeti v skladu s formalnimi zahtevami za upravne postopke v državi članici. Države članice bi morale imeti možnost, da se pri obveščanju zadevne osebe o odločitvi glede vloge za registracijo kandidata ali volivca v smislu te direktive sklicujejo na določbe nacionalnega prava. Pristojni organi bi morali imeti možnost, da o taki odločitvi uradno obvestijo pooblaščenega zastopnika.

(17) Za boljšo dostopnost volilnih informacij bi morale biti splošne informacije o organizaciji volitev, pogojih za registracijo za volivce in kandidate, datumu volitev ter o tem, kako in kje glasovati, na voljo v vsaj še enem uradnem jeziku Unije, na primer na splošno dostopnem spletnem mestu, ki omogoča strojno prevajanje. Prevodi v take druge jezike bi morali biti zgolj informativni in ne bi smeli imeti pravnega učinka. Če se pojavijo kakršna koli vprašanja v zvezi s točnostjo informacij v teh prevodih, se kot pravno zavezujoča šteje samo različica v uradnem jeziku ali jezikih zadevne države članice.

(18) Vsako odstopanje od splošnih pravil te direktive mora biti na podlagi člena 22(1) PDEU utemeljeno s težavami, značilnimi za neko državo članico, ter mora biti v skladu z zahtevami iz člena 52 Listine, vključno z zahtevo, da morajo biti vse omejitve uresničevanja aktivne in pasivne volilne pravice na lokalnih volitvah predpisane z zakonom ter da zanje veljata načeli sorazmernosti in nujnosti. Poleg tega mora biti vsako odstopanje v skladu s členom 47 Listine.

(19) Značilne težave lahko nastanejo v državi članici, v kateri je delež državljanov Unije z volilno pravico, ki prebivajo v tej državi, niso pa njeni državljani, precej nad povprečjem. Odstopanja glede volilne pravice so utemeljena, kadar je takih državljanov več kot 20 % skupnega volilnega telesa. Taka odstopanja bi morala temeljiti na merilu trajanja prebivanja .

(20) Države članice, v katerih delež državljanov Unije z volilno pravico, ki niso njihovi državljani, presega 20 % skupnega števila državljanov Unije z volilno pravico, ki tam prebivajo, bi morale imeti možnost, da v skladu s členom 22(1) PDEU določijo posebne določbe v zvezi s sestavo seznamov kandidatov.

(21) Treba je upoštevati dejstvo, da imajo v nekaterih državah članicah prebivalci, ki so državljani drugih držav članic, aktivno volilno pravico na volitvah v državni parlament. Nekaterih določb te direktive zato v teh državah članicah ni treba uporabiti.

(22) Za Kraljevino Belgijo je značilno vzdrževanje posebnosti in ravnotežja, glede na to, da členi 1 do 4 njene ustave določajo tri uradne jezike in ozemeljsko delitev v regije in skupnosti. Zato bi lahko popolna uporaba te direktive v nekaterih lokalnih skupnostih imela take posledice, da bi bilo treba zagotoviti možnost odstopanja od določb te direktive, zato da bi se lahko upoštevale te posebnosti in ravnotežja.

(23) Komisija bi morala redno ocenjevati uporabo te direktive in predložiti poročilo v zvezi s tem Evropskemu parlamentu in Svetu. Poročilo bi moralo vključevati informacije o ukrepih, ki so jih države članice sprejele v podporo udeležbi državljanov Unije, ki prebivajo v državi članici, niso pa njeni državljani, na volitvah, in statistične podatke o uresničevanju njihovih volilnih pravic, kadar so ti na voljo. Taki statistični podatki bi lahko vključevali podatke o registraciji volivcev in kandidatov ter o volilni udeležbi in zbirne anonimizirane podatke o državljanstvu, starosti, jeziku ter lokaciji. Države članice bi si morale po najboljših močeh prizadevati, da k temu prispevajo s pravočasnim zagotavljanjem razpoložljivih informacij na podlagi vprašalnika, ki ga razpošlje Komisija, pri čemer pa je treba upoštevati njihove upravne zmogljivosti in dejstvo, da zbiranje ali ustvarjanje novih podatkov ni obvezno.

(24) Po potrebi bi bilo treba obdelavo osebnih podatkov z namenom, da se Komisiji zagotovijo statistični podatki o udeležbi državljanov Unije, ki prebivajo v državi članici, niso pa njeni državljani, na volitvah, izvajati ob upoštevanju Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta ([3]) in Uredbe (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta ([4]), vključno z načeli omejitve namena, najmanjšega obsega podatkov, omejitve hrambe ter celovitosti in zaupnosti. Zlasti bi morali za obdelavo osebnih podatkov v statistične namene veljati ustrezni zaščitni ukrepi v skladu s členom 89(1) Uredbe (EU) 2016/679 ter členom 13 Uredbe (EU) 2018/1725. V tem smislu bi bilo treba za izmenjavo podatkov uporabljati tehnologije za boljše varovanje zasebnosti, ki so posebej zasnovane za uresničevanje teh načel. Statistične podatke, ki se obdelujejo za namene te direktive, bi bilo treba združiti do take stopnje, da posameznikov ni mogoče identificirati.

(25) Komisija mora opraviti lastno oceno uporabe te direktive v razumnem obdobju po začetku njene veljavnosti v povezavi z oceno uporabe Direktive Sveta (EU) 2025/1788 ([5]).

(26) Da bo seznam temeljnih lokalnih skupnosti v državah članicah še naprej ažuren, bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 290 PDEU v zvezi s spremembo seznama temeljnih lokalnih skupnosti. Zlasti je pomembno, da se Komisija pri svojem pripravljalnem delu ustrezno posvetuje, vključno na ravni strokovnjakov, in da se ta posvetovanja izvedejo v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje ([6]). Za zagotovitev pravočasnega dostopa do vseh informacij v zvezi s pripravo delegiranih aktov bi moral Svet zlasti prejeti vse dokumente sočasno s strokovnjaki iz držav članic, njegovi strokovnjaki pa bi morali imeti možnost, da se sistematično udeležujejo sestankov strokovnih skupin Komisije, ki zadevajo pripravo delegiranih aktov.

(27) Države članice so se z ratifikacijo Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov in Unija s sklenitvijo navedene konvencije s Sklepom Sveta 2010/48/ES ([7]) zavezale, da bodo zagotovile skladnost s to konvencijo, vključno s členom 29 Konvencije glede udeležbe v političnem in javnem življenju. Da bi se podprla vključujoča in enakopravna volilna udeležba invalidov, bi bilo treba pri ureditvi, v skladu s katero lahko državljani Unije, ki prebivajo v državi članici, niso pa njeni državljani, v njej uresničujejo svojo aktivno in pasivno volilno pravico na lokalnih volitvah, ustrezno upoštevati potrebe invalidov in starejših državljanov.

([3]) Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL L 119, 4.5.2016, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

([4]) Uredba (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2018 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah, organih, uradih in agencijah Unije in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 45/2001 in Sklepa št. 1247/2002/ES (UL L 295, 21.11.2018, str. 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj).

([5]) Direktiva Sveta (EU) 2025/1788 z dne 24. junija 2025 o podrobni ureditvi uresničevanja aktivne in pasivne volilne pravice na volitvah v Evropski parlament za državljane Unije, ki prebivajo v državi članici, niso pa njeni državljani (UL L, 2025/1788, 8.9.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2025/1788/oj).

([6]) UL L 123, 12.5.2016, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

([7]) Sklep Sveta 2010/48/ES z dne 26. novembra 2009 o sklenitvi Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov s strani Evropske skupnosti (UL L 23, 27.1.2010, str. 35, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2010/48(1)/oj).

(28) Za osebne podatke, ki se obdelujejo pri izvajanju te direktive, se uporabljata uredbi (EU) 2016/679 in (EU) 2018/1725.

(29) V skladu s členom 42(1) Uredbe (EU) 2018/1725 je bilo opravljeno posvetovanje z Evropskim nadzornikom za varstvo podatkov, ki je uradne pripombe podal 17. januarja 2022.

(30) Ta direktiva spoštuje temeljne pravice in načela, priznana zlasti v Listini, zlasti v členih 21 in 40 Listine. Zato je bistveno, da se ta direktiva izvaja v skladu s temi pravicami in načeli z zagotavljanjem polnega spoštovanja, med drugim, pravice do varstva osebnih podatkov, pravice do nediskriminacije, pravice voliti in biti voljen na lokalnih volitvah, svobode gibanja in prebivanja ter pravice do učinkovitega pravnega sredstva.

(31) Obveznost prenosa te direktive v nacionalno pravo bi morala biti omejena na tiste določbe, ki predstavljajo vsebinsko spremembo v primerjavi s predhodnimi direktivami. Obveznost prenosa nespremenjenih določb izhaja iz predhodnih direktiv.

(32) Ta direktiva ne bi smela posegati v obveznosti držav članic glede rokov iz Priloge II, del B,

PREJEL NASLEDNJO DIREKTIVO:

POGLAVJE I

Splošne določbe

Člen 1

Predmet urejanja in področje uporabe

1. Ta direktiva določa podrobno ureditev, po kateri lahko državljani Unije, ki prebivajo v državi članici, niso pa njeni državljani, na lokalnih volitvah uresničujejo aktivno in pasivno volilno pravico.

2. Nobena določba te direktive ne vpliva na določbe države članice v zvezi z aktivno in pasivno volilno pravico za njene državljane, ki prebivajo zunaj njenega ozemlja, ali za državljane tretjih držav, ki prebivajo v tej državi članici.

Člen 2

Opredelitev pojmov

1. V tej direktivi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

(a) „temeljna lokalna skupnost“ pomeni upravni subjekt, naveden v Prilogi I, ki ima v skladu z zakoni zadevne države članice eno ali več teles, katerih člani so izvoljeni na splošnih neposrednih volitvah in je pristojen, da na temeljni ravni politične in upravne organiziranosti na lastno odgovornost opravlja nekatere lokalne zadeve;

(b) „lokalne volitve“ pomeni splošne neposredne volitve za izvolitev članov predstavniškega telesa in, če zakoni zadevne države članice tako določajo, izvolitev funkcionarjev izvršilnih organov temeljne lokalne skupnosti;

(c) „država članica prebivanja“ pomeni državo članico, v kateri državljan Unije prebiva, ni pa njen državljan;

(d) „matična država članica“ pomeni državo članico, katere državljan je državljan Unije;

(e) „volilni imenik“ pomeni uradni vpisnik vseh volivcev, ki imajo pravico voliti v določeni temeljni lokalni skupnosti ali v enem od njenih delov, ki ga sestavi in ažurno vodi pristojni organ na podlagi volilnega prava države članice prebivanja, ali register prebivalstva, če je iz njega razvidna volilna pravica;

(f) „referenčni datum“ pomeni dan ali dni, na katere morajo državljani Unije po zakonu države članice prebivanja izpolnjevati pogoje za glasovanje ali kandidiranje v tej državi članici;

(g) „uradna izjava“ pomeni izjavo, ki jo da oseba, ki je zaradi netočnosti v njej lahko kaznovana v skladu z veljavnim nacionalnim pravom.

2. Država članica uradno obvesti Komisijo, ali se kakršna koli temeljna lokalna skupnost, navedena v Prilogi I, na podlagi spremembe v nacionalnem pravu nadomesti z drugo temeljno lokalno skupnostjo, ki ima naloge, navedene v odstavku 1, točka (a), tega člena, ali če je na podlagi take spremembe ta temeljna lokalna skupnost odpravljena ali so ustanovljene nove.

Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 16 v zvezi s spremembo Priloge I na podlagi uradnih obvestil, prejetih na podlagi prvega pododstavka tega odstavka.

Člen 3

Pogoji za uresničevanje aktivne in pasivne volilne pravice

Vsaka oseba, ki je na referenčni datum:

(a) državljan Unije v smislu člena 20(1) PDEU in

(b) ki ni državljan države članice prebivanja, a izpolnjuje enake pogoje glede aktivne in pasivne volilne pravice, kakor jih ta država članica po zakonu nalaga svojim državljanom,

ima v skladu s to direktivo na lokalnih volitvah v državi članici bivanja aktivno in pasivno volilno pravico.

Člen 4

Zahteve glede trajanja prebivanja

1. Če so morali državljani države članice prebivanja za uresničevanje aktivne in pasivne volilne pravice prebivati določeno minimalno obdobje na ozemlju te države članice, se šteje, da so osebe z aktivno in pasivno volilno pravico na podlagi člena 3 izpolnile ta pogoj, če so prebivale v drugih državah članicah enako obdobje.

2. Če imajo lahko v skladu z zakoni države članice prebivanja njeni državljani aktivno in pasivno volilno pravico samo v temeljni lokalni skupnosti, v kateri imajo glavno prebivališče, velja navedeni pogoj tudi za osebe, ki imajo aktivno in pasivno volilno pravico na podlagi člena 3.

3. Odstavek 1 ne vpliva na:

(a) določbe države članice, v skladu s katerimi je pogoj za uresničevanje aktivne in pasivne volilne pravice v posamezni temeljni lokalni skupnosti minimalno obdobje prebivanja v tej skupnosti;

(b) nacionalne določbe, ki že veljajo na dan sprejetja te direktive, v skladu s katerimi je pogoj za uresničevanje aktivne in pasivne volilne pravice minimalno obdobje prebivanja v delu države članice, h kateremu spada temeljna lokalna skupnost.

Člen 5

Neupravičenost

1. Države članice prebivanja lahko določijo, da se državljanom Unije, ki prebivajo v državi članici, niso pa njeni državljani, ki se jim je s posamično odločbo civilnega prava ali z odločbo kazenskega prava odvzela pasivna volilna pravica po zakonu matične države članice, onemogoči, da uresničujejo to pravico na lokalnih volitvah.

2. Kandidatura državljana Unije, ki prebiva v državi članici, ni pa njen državljan, na lokalnih volitvah v državi članici prebivanja se lahko razglasi za nedopustno, če ta državljan ne more predložiti izjave, navedene v členu 9(2), točka (a), oziroma potrdila, navedenega v členu 9(2), točka (b).

3. Države članice smejo določiti, da smejo samo njihovi državljani opravljati funkcijo vodilnega funkcionarja, njegovega namestnika ali člana kolegijskega organa izvršilne oblasti v temeljni lokalni skupnosti, če so izvoljeni za opravljanje te funkcije za trajanje svojega mandata.

Države članice smejo tudi določiti, da smejo začasno ali vmesno opravljati naloge vodilnega funkcionarja, njegovega namestnika ali člana kolegijskega organa izvršilne oblasti v temeljni lokalni skupnosti samo njihovi državljani.

Ob upoštevanju PDEU in splošnih pravnih načel lahko države članice sprejmejo ustrezne, potrebne in sorazmerne ukrepe, da zagotovijo, da so lahko nosilci funkcij, navedenih v prvem pododstavku, in tisti, ki opravljajo vmesne naloge, navedene v drugem pododstavku, samo njihovi lastni državljani.

4. Države članice lahko tudi določijo, da državljani Unije, ki prebivajo v državi članici, niso pa njeni državljani, izvoljeni kot člani predstavniškega telesa, ne sodelujejo ne pri določanju delegatov, ki lahko glasujejo na parlamentarni skupščini, ne na volitvah članov take skupščine.

Člen 6

Nezdružljivost

1. Za osebe s pasivno volilno pravico na podlagi člena 3 veljajo enaki pogoji glede nezdružljivosti, kakor se po zakonih države članice prebivanja uporabljajo za državljane te države članice.

2. Države članice lahko določijo, da je voljena lokalna funkcija v državi članici prebivanja tudi nezdružljiva s funkcijami v drugih državah članicah, ki so enakovredne tistim, ki povzročajo nezdružljivost v državi članici prebivanja.

POGLAVJE II

Uresničevanje aktivne in pasivne volilne pravice

Člen 7

Svoboda odločitve za glasovanje v državi članici prebivanja

1. Osebe z volilno pravico na podlagi člena 3 (v nadaljnjem besedilu: volivci na podlagi člena 3) uresničujejo svojo volilno pravico na lokalnih volitvah v državi članici prebivanja, če so za to izrazili željo.

2. Če je glasovanje obvezno v državi članici prebivanja, so volivci na podlagi člena 3, vpisani v volilni imenik te države, tudi dolžni voliti.

3. Države članice, v katerih glasovanje ni obvezno, lahko predvidijo samodejno registracijo volivcev na podlagi člena 3 v volilni imenik.

Člen 8

Vpis in izbris iz volilnega imenika

1. Države članice ustrezno ukrepajo, da volivcu na podlagi člena 3 omogočijo vpis v volilni imenik dovolj zgodaj pred volilnim dnem.

2. Volivci na podlagi člena 3 za vpis v volilni imenik predložijo enake dokumente kakor volivci, ki so državljani.

Država članica prebivanja lahko od volivca na podlagi člena 3 tudi zahteva, da predloži veljaven osebni dokument skupaj z uradno izjavo, v kateri so navedeni njegovo ime, državljanstvo, datum in kraj rojstva ter naslov na volilnem ozemlju države članice prebivanja. Države članice lahko zahtevajo tudi, da uradna izjava vsebuje dodatne kontaktne podatke, kot sta telefonska številka ali elektronski naslov.

3. Volivci na podlagi člena 3, ki so bili vpisani v volilni imenik v državi članici prebivanja, ostanejo vpisani pod enakimi pogoji kot volivci, ki so državljani, vse dokler se jih ne izbriše, ko več ne izpolnjujejo zahtev za uresničevanje aktivne volilne pravice. Če obstajajo določbe za obveščanje državljanov o takem izbrisu iz volilnega imenika, se te določbe na enak način uporabljajo za volivce na podlagi člena 3.

Volivce, ki so bili vpisani v volilni imenik na svojo željo, se lahko iz njega na lastno željo tudi izbriše.

Če se taki volivci preselijo v drugo temeljno lokalno skupnost v isti državi članici, se vpišejo v volilni imenik te skupnosti pod enakimi pogoji kakor volivci, ki so državljani.

4. Brez poseganja v pravila katere koli države članice o aktivni ali pasivni volilni pravici državljanov, ki prebivajo zunaj njenega ozemlja, vpis volivcev na podlagi člena 3 v volilni imenik države članice prebivanja ne povzroči njihovega izbrisa iz volilnega imenika matične države članice.

Člen 9

Registracija kandidata

1. Ko osebe s pasivno volilno pravico na podlagi člena 3 predložijo kandidaturo, predložijo enaka dokazila kakor kandidati, ki so državljani. Država članica prebivanja lahko od zadevnih oseb zahteva, da predložijo veljaven osebni dokument skupaj z uradno izjavo, v kateri so navedeni njihovo ime, državljanstvo, datum in kraj rojstva ter naslov na volilnem ozemlju držav članic prebivanja.

2. Država članica prebivanja lahko od oseb s pasivno volilno pravico na podlagi člena 3 zahteva tudi:

(a) naj v uradni izjavi iz odstavka 1 navedejo, da jim v matični državi članici ni bila odvzeta pasivna volilna pravica;

(b) če obstaja dvom glede uradne vsebine uradne izjave iz točke (a) pred volitvami ali po njih predložijo potrdilo pristojnega upravnega organa v matični državi članici, da jim ni bila odvzeta pasivna volilna pravica v tej državi članici oziroma da ta organ ni seznanjen z nobenim takim odvzemom;

(c) naj v uradni izjavi iz odstavka 1 navedejo dodatne kontaktne podatke, kot sta telefonska številka ali elektronski naslov.;

(d) naj v uradni izjavi iz odstavka 1 navedejo, da nimajo nobene funkcije, ki bi bila nezdružljiva v smislu člena 6(2);

(e) naj navedejo zadnji naslov v matični državi članici, če so ga imele.

Člen 10

Posebni načini glasovanja

Države članice, ki državljanom omogočajo predčasno glasovanje, glasovanje po pošti ali elektronsko ali spletno glasovanje na lokalnih volitvah, zagotovijo, da so ti načini glasovanja volivcem na podlagi člena 3 na voljo pod enakimi pogoji.

Člen 11

Odločitev o registraciji in pravna sredstva

1. Pristojni organi države članice prebivanja zadevno oseba pravočasno ter v jasnem in preprostem jeziku obvestijo o odločitvi v zvezi z vlogo te osebe za vpis v volilni imenik oziroma o odločitvi glede dopustnosti kandidature te osebe. Uradno obvestilo o kandidaturi se lahko izda tudi pooblaščenemu zastopniku.

2. Če državljan Unije, ki prebiva v državi članici, ni pa njen državljani ni vpisan v volilni imenik ali je bila vloga take osebe za vpis v volilni imenik oziroma njena kandidatura zavrnjena, je zadevna oseba upravičena do pravnih sredstev pod podobnimi pogoji, kakor jih zakoni države članice prebivanja predpisujejo za osebe, ki imajo aktivno in pasivno volilno pravico in so njeni državljani.

3. V primeru napak v volilnem imeniku ali na seznamu kandidatov za lokalne volitve imajo zadevne osebe pravico do pravnih sredstev pod podobnimi pogoji, kakor jih zakoni države članice prebivanja predpisujejo za osebe, ki imajo aktivno in pasivno volilno pravico in so njeni državljani.

Člen 12

Zagotavljanje informacij

1. Države članice zagotovijo, da ima eden ali več organov odgovornosti za sprejemanje potrebnih ukrepov, s katerimi se zagotovi, da so državljani Unije, ki prebivajo v državi članici, niso pa njeni državljani, pravočasno obveščeni o pogojih in podrobnih pravilih za registracijo kot volivec ali kandidat na lokalnih volitvah.

2. Države članice zagotovijo, da pristojni organi na podlagi odstavka 1 registriranim volivcem na podlagi člena 3 iz Unije in registriranim državljanom Unije, ki imajo pasivno volilno pravico na podlagi člena 3, pravočasno sporočijo naslednje informacije:

(a) na zahtevo status njihove registracije;

(b) datum volitev ter kako in kje glasovati;

(c) načini za pridobitev dodatnih informacij o organizaciji volitev, vključno s seznamom kandidatov.

3. Informacije o pogojih in podrobnih pravilih za registracijo kot volivec ali kandidat na lokalnih volitvah ter informacije iz odstavka 2 se dajo na voljo v skladu z zahtevami glede kakovosti iz člena 9(1) Uredbe (EU) 2018/1724 Evropskega parlamenta in Sveta ([8]) v enem ali več uradnih jezikih države članice prebivanja.

Splošne informacije o organizaciji volitev, vključno s pogoji za registracijo kot volivec ali kandidat, datumu volitev ter o tem, kako in kje glasovati, so prav tako na voljo v vsaj še enem uradnem jeziku Unije, kot je navedeno v členu 12(3) Uredbe (EU) 2018/1724 ali ki ga na splošno razumejo državljani Unije, ki prebivajo na ozemlju države članice prebivanja. Države članice lahko Komisijo zaprosijo za pomoč pri teh prevodih v skladu s členom 12 Uredbe (EU) 2018/1724. Taki prevodi so zgolj informativni in nimajo pravnega učinka.

4. Države članice z ustreznimi sredstvi, načini in oblikami komuniciranja zagotovijo, da so informacije o pogojih in podrobnih pravilih za registracijo kot volivec ali kandidat na lokalnih volitvah ter informacije iz odstavka 2 dostopne zlasti invalidom.

POGLAVJE III

Odstopanja in prehodne določbe

Člen 13

Odstopanja

1. Če v posamezni državi članici delež državljanov Unije z volilno pravico, ki v njej prebivajo, niso pa njeni državljani, presega 20 % skupnega števila državljanov Unije, ki tam prebivajo in imajo volilno pravico ter so ali niso njeni državljani, lahko ta država članica z odstopanjem od te direktive:

(a) omeji pravico do glasovanja na volivce na podlagi člena 3, ki prebivajo v tej državi članici minimalno obdobje, ki ne sme biti daljše od mandata, za katerega je izvoljeno lokalno predstavniško telo;

(b) omeji pravico do kandidiranja na osebe s pasivno volilno pravico na podlagi člena 3, ki prebivajo v tej državi članici minimalno obdobje, ki ne sme biti daljše od dvakratnega mandata, za katerega je izvoljeno lokalno predstavniško telo, in

([8]) Uredba (EU) 2018/1724 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 2. oktobra 2018 o vzpostavitvi enotnega digitalnega portala za zagotavljanje dostopa do informacij, do postopkov ter do storitev za pomoč in reševanje težav ter o spremembi Uredbe (EU) št. 1024/2012 (UL L 295, 21.11.2018, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1724/oj).

(c) ustrezno ukrepa glede sestave seznamov kandidatov, da še zlasti spodbudi vključevanje državljanov Unije, ki prebivajo v državi članici, niso pa njeni državljani.

2. Kraljevina Belgija lahko z odstopanjem od določb te direktive uporablja določbe odstavka 1, točka (a), za omejeno število temeljnih lokalnih skupnosti, katerih seznam sporoči najmanj eno leto pred volitvami v temeljno lokalno skupnost, za katero se namerava sklicevati na odstopanje.

3. Če zakon države članice predpisuje, da imajo državljani druge države članice, ki tam prebivajo, pravico voliti v državni parlament te države članice in da se v ta namen smejo vpisati v volilni imenik te države članice pod enakimi pogoji kakor domači volivci, se lahko prva država članica z odstopanjem od te direktive odreče uporabi členov od 6 do 11 v zvezi s temi državljani.

4. Komisija šest let po 24. juniju 2026 in nato vsakih šest let predloži Evropskemu parlamentu in Svetu poročilo, v katerem preveri, ali je priznavanje odstopanja zadevnim državam članicam na podlagi člena 22(1) PDEU še upravičeno, in predlaga morebitne potrebne spremembe. Države članice, ki se sklicujejo na odstopanja na podlagi odstavkov 1 in 2, priskrbijo Komisiji vse potrebne obrazložitve.

POGLAVJE IV

Končne določbe

Člen 14

Poročanje

Komisija v šestih letih po 24. juniju 2026 in nato vsakih šest let predloži poročilo Evropskemu parlamentu in Svetu o uporabi te direktive, tudi o uporabi člena 5(3) te direktive. Poročilo vsebuje – če so na voljo – statistične podatke o udeležbi volivcev na podlagi člena 3 in kandidatov na podlagi člena 3 na lokalnih volitvah ter povzetek ukrepov, sprejetih v zvezi s tem. Države članice si po najboljših močeh prizadevajo podpreti Komisijo z zagotavljanjem razpoložljivih informacij.

Člen 15

Ocena

Komisija v desetih letih po 24. juniju 2026 oceni uporabo te direktive in pripravi ocenjevalno poročilo o napredku pri doseganju ciljev iz te direktive.

Člen 16

Izvajanje prenosa pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.

2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 2(2) se prenese na Komisijo za nedoločen čas od 24. junija 2026.

3. Svet lahko kadar koli prekliče prenos pooblastila iz člena 2(2). S sklepom o preklicu preneha veljati prenos pooblastila iz navedenega sklepa. Sklep začne učinkovati dan po objavi v Uradnem listu Evropske unije ali na poznejši dan, ki je določen v navedenem sklepu. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.

4. Komisija se pred sprejetjem delegiranega akta posvetuje s strokovnjaki, ki jih imenujejo države članice, v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje.

5. Komisija takoj po sprejetju delegiranega akta o njem uradno obvesti Svet.

6. Delegirani akt, sprejet na podlagi člena 2(2), začne veljati le, če mu Svet ne nasprotuje v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Svetu o tem aktu ali če pred iztekom tega roka Svet obvesti Komisijo, da mu ne bo nasprotoval. Ta rok se na pobudo Sveta podaljša za dva meseca.

7. Evropski parlament je obveščen o delegiranih aktih, ki jih sprejme Komisija, o kakršnem koli nasprotovanju delegiranim aktom ali o preklicu pooblastila s strani Sveta.

Člen 17

Prenos

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s členom 8(2), (3) in (4), členoma 9 in 10, členom 11(1) in (3), členoma 12 in 14 ter Prilogo I do 25. junija 2028. Komisiji takoj sporočijo besedilo teh predpisov.

Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Vključijo tudi izjavo, da se v obstoječih zakonih in drugih predpisih sklicevanje na direktive, razveljavljene s to direktivo, šteje za sklicevanje na to direktivo. Način sklicevanja in obliko izjave določijo države članice.

2. Države članice Komisiji sporočijo besedilo predpisov nacionalnega prava, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 18

Razveljavitev

Direktiva 94/80/ES, kakor je bila spremenjena z akti iz Priloge II, del A, se razveljavi z učinkom od 26. junija 2028, brez poseganja v obveznosti držav članic glede rokov za prenos direktiv v nacionalno pravo iz Priloge II, del B.

Sklicevanje na razveljavljeno direktivo se šteje za sklicevanje na to direktivo in se bere v skladu s korelacijsko tabelo iz Priloge III.

Člen 19

Začetek veljavnosti in uporaba

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v Uradnem listu Evropske unije.

Členi 1 do 7, člen 8(1), člen 11(2) in člen 13 se uporabljajo od 26. junija 2028.

Člen 20

Naslovniki

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Bruslju, 26. maja 2026

Za Svet

predsednica

M. RAOUNA

PRILOGA I

„Temeljna lokalna skupnost“ v smislu člena 2(1), točka (a), te direktive pomeni:

— v Belgiji: commune/gemeente/Gemeinde, conseil de district/districtsraad/Distriktrat,

— v Bolgariji: община/кметство/Общината е основната административно-териториална единица, в която се осъществява местното самоуправление,

— na Češkem: obec, městský obvod nebo městská část územně členěného statutárního města, městská část hlavního města Prahy,

— na Danskem: kommune, region,

— v Nemčiji: kreisfreie Stadt bzw. Stadtkreis; Kreis; Gemeinde, Bezirk in der Freien und Hansestadt Hamburg und im Land Berlin; Stadtgemeinde Bremen in der Freien Hansestadt Bremen, Stadt-, Gemeinde-, oder Ortsbezirke bzw. Ortschaften,

— v Estoniji: vald, linn,

— na Irskem: counties, cities, and cities and counties,

— v Grčiji: δήμος, δημοτική κοινότητα,

— v Španiji: municipio, entidad de ámbito territorial inferior al municipal,

— v Franciji: commune, arrondissement dans les villes déterminées par la législation interne, section de commune,

— na Hrvaškem: općina, grad, županija,

— v Italiji: comune, circoscrizione,

— na Cipru: ήμος, κοινότητα,

— v Latviji: ovads, valstspilsēta,

— v Litvi: Savivaldybė,

— v Luksemburgu: commune,

— na Madžarskem: települési önkormányzat, területi önkormányzat, fővárosi önkormányzat,

— na Malti: Kunsill Lokali,

— na Nizozemskem: gemeente,

— v Avstriji: Gemeinden, Bezirke in der Stadt Wien,

— na Poljskem: gmina,

— na Portugalskem: município, freguesia,

— v Romuniji: comuna, orașul, municipiul, sectorul (numai în municipiul București) și județul,

— v Sloveniji: občina,

— na Slovaškem: samospráva obce: obec, mesto, hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava, mesto Košice, mestská časť hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy, mestská časť mesta Košice; samospráva vyššieho územného celku: samosprávny kraj,

— na Finskem: kunta, kommun, kommun på Åland, aluevaalit,

— na Švedskem: kommuner, regioner.

PRILOGA II

DEL A

Razveljavljena direktiva s seznamom naknadnih sprememb

(iz člena 17)

Direktiva Sveta 94/80/ES (UL L 368, 31.12.1994, str. 38)	
Direktiva Sveta 2006/106/ES (UL L 363, 20.12.2006, str. 409)	
Direktiva Sveta 2013/19/EU (UL L 158, 10.6.2013, str. 231)	

DEL B

Roki za prenos v nacionalno pravo

(iz člena 17)

Direktiva	Rok za prenos
Direktiva Sveta 94/80/ES	1. januar 1996
Direktiva Sveta 2006/106/ES	1. januar 2007
Direktiva Sveta 2013/19/EU	1. julij 2013

PRILOGA III

Korelacijska tabela

Direktiva 94/80/ES	Ta direktiva
Člen 1	Člen 1
Člen 2(1)	Člen 2(1)
Člen 2(2)	Člen 2(2), prvi pododstavek
—	Člen 2(2), drugi pododstavek
Členi 3 do 7	Členi 3 do 7
Člen 8(1), (2) in (3)	Člen 8(1), (2) in (3)
—	Člen 8(4) in (5)
Člen 9(1)	Člen 9(1)
Člen 9(2)	Člen 9(2)
—	Člen 9(3)
—	Člen 10
Člen 10(1)	Člen 11(1)
Člen 10(2)	Člen 11(2)
—	Člen 11(3)
Člen 11	Člen 12(1)
—	Člen 12(2)
—	Člen 12(3)
—	Člen 12(4)
Člen 12	Člen 13
Člen 13	Člen 14
—	Člen 15
—	Člen 16
Člen 14	Člen 17
—	Člen 18
Člen 15	Člen 19

Direktiva 94/80/ES	Ta direktiva
Člen 16	Člen 20
Priloga	Priloga I
—	Prilogi II in III